TELGRAFTAN İNTERNETE "TELEKOMÜNİKASYON"

Yazar: Alpaslan Güzeliş
Yayımlayan: EMO İzmir Şubesi
ISBN: 978-605-01-0010-5
EMO Yayın No: GY/2010/12
Sayfa: 232
1. Baskı: Eylül 2010

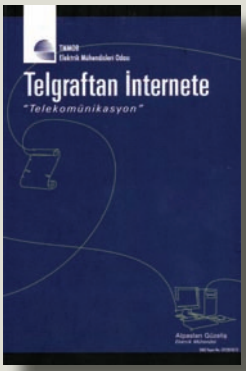

Elektrik Mühendisi Alpaslan Güzeliş'in yazdığı Telgraftan İnternete "Telekomünikasyon" adlı kitap EMO İzmir Şubesi tarafından yayınlandı. Prof. Dr. Cüneyt Güzeliş'in önsözü ve EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Sedat Gülşen'in sunumu ile yayımlanan kitapta, "Telekomünikasyona Giriş", "Bilgi, Belge, Veri, İletişimi ve Paylaşımı Araçları", "Ses İletişim Araçları", "İletim Sistemleri", "Kitlesel İletişim Araçları", "Telekomünikasyon Araçları İşletmeciliği ve Düzenleyici Kuruluşlar",Telekomünikasyon Araçları Üreticileri" ve "Sonuç" bölümlerinden oluşuyor. Güzeliş, kitabın önsözünde, EMO İzmir Şubesi Telekomünikasyon Tarihi Komisyonu'nun hazırladığı yazı dizisi için yaptığı araştırmaları derinleştirerek, kitap için altyapı oluşturduğunu aktarıyor.

Kitapta telekomünikasyon araçlarının tarihsel gelişimi, bu gelişim sürecinde nelerin kullanıldığı, bu konuda dünyadaki ilkler, kimler tarafından bulunup geliştirildiği okuyuculara aktarılırken, Türkiye genelindeki gelişimin yanında yazarın yaşadığı şehir olan İzmir'de nasıl bir süreç izlendiğine de ayrıntılı olarak yer veriliyor.

Elektriksel telekomünikasyon için Samuel Mors'un geliştirdiği telgraf ile ilk uzak mesafe mesajın gönderildiği 1844 yılı başlangıç noktası olarak alınırsa aradan geçen 166 yıllık dönemin insanoğlunun modernleşmeye başladığı 200 bin yıl öncesine kıyasla kısa bir zaman dilimi olduğu vurgulanan kitapta, "Binlerce yıl çok fazla gelişiminin görülmediği uzak iletişim araçlarında, tarihte benzeri olmayan buluşlar bu 166 yıllık süreçte gerçekleşmiştir. Kuşkusuz bu gelişme binlerce yıllık bir birikimin sonucudur" deniliyor.

Telgrafın Osmanlı döneminde yalnızca savunma amaçlı kullanıldığına yer verilen kitapta, "Teknoloji üretiminin itici gücü unsurları olan buluşların, Osmanlı'nın 19. yüzyıldaki toplum yapısı içinden çıkması olanaklı değildi. Türkiye'de Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine aktarılan yetersiz sayıda eğitimli teknik iş gücü nedeniyle, bilimsel alanda uzun yıllar istenilen düzeye gelinemedi. 1950 sonrasında bilimsel etkinliklerin artışı doğrultusunda; gerek teknik iş gücünde olan sayısal artış, gerekse yıllar içinde kazanılan deneyimler sonucunda telekomünikasyon alanında olumlu gelişmeler sağlanabildi" ifadeleri ile tarihsel gelişim özetleniyor.

Kitapta günümüzde telekomünikasyon alanında yaşanan gelişmeler "Buluşlar artık bireysel değil ekipler eliyle gerçekleştirilmektedir. Dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılan bilimsel çalışmalar ne yazık ki yine güç odaklarının bulunduğu odaklarda toplanıp tüketim teknolojileri olarak, geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere değerlerinin üzerinde rakamlarla pazarlanmaktadır" şeklindeki özetleniyor, Türkiye'nin teknoloji üretiminde atılım yapmasının ön koşulu da "insanlarını özgür kılacak toplum ve devlet yapılanmasının gerçekleştirilmesini sağlayacak ve ülke kalkınmasına önderlik edecek aydınların doğru hedefler doğrultusunda bir araya gelmesi" olarak ifade ediliyor.

İLKLERİ GERÇEKLEŞTİREN YENİLİKÇİ PROFESÖR OĞUZ MANAS

Yazar: Tuğba Yıldırım
Yayımlayan: İzgören Yayınları
ISBN: 978-975-6093-74-0
Sayfa: 270
1. Baskı: Ekim 2010

Kitap, üniversitelerin ve kurumların bilgisayar merkezlerinin kuruluşundan ilk elektronik ticaret projesine kadar Türkiye'de bilgisayar ve İnternet alanında pek çok ilki gerçekleştiren Prof. Oğuz Manas'ın hayatını, anılarını ve deneyimlerini konu alıyor.2009 yılının son aylarında Oğuz Manas ile yapılan söyleşilerin ses kayıtları çözülerek soru-yanıt biçiminde okucuyla buluşan kitap, Manas'la birlikte Türkiye'nin yakın tarihine tanıklık ediyor.

Tuğba Yıldırım, kitabının sunuşunda Oğuz Manas'ı "son derece üretken ve aktif geçen ömrü boyunca pek çok 'ilk'e imza atan, oldukça dolu yaşayan bir profesör, bilim insanı, ziraatçi, istatikçi, bilişimci, araştırmacı, sporcu, baba..." olarak tanıtıyor.

Oğuz Manas, ilk bilgisayarla 1962 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü'ne gelen "Fortran 2" ile tanışıyor. Doktora tezinde yaptığı hesapları bilgisayar üzerinde geliştirdiği programla denetlemeden geçiriyor. Türkiye'de ilk kez böyle bir denetlemeyi yapabilen Manas'ın keyifli sohbetiyle 1960'lardan günümüze ülkemizde ve dünyadaki gelişimi yaşamın içinden okuma olanağına kavuşuyorsunuz.

İnternetin ticarileşmesi öncesinde üniversiteler arasında kullanıma açılan Avrupa Akademik Araştırma Ağı'na (EARN)1986 yılında İtalya üzerinden bağlanan 5. ülke olan Türkiye'yi Oğuz Manas, bu ağın Yönetim Kurulu'nda temsil etti. Oğuz Manas, Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurumları Ağı'nın (TÜVAKA) da başkanlığını yürütüyordu. EARN'e Türkiye'den 5 üniversitenin Ege Üniversitesi üzerinden bağlantısının nasıl gerçekleştirildiğinin, yani Türkiye'deki ilk elektronik bilgi ağına bağlantının nasıl gerçekleştirildiğinin hikayesini de kitapta bulabileceksiniz.

Kitapta, Manas'ın çocukluk ve öğrencilik yıllarını anlatan ilk bölümün ardından "Başarıya Giden Yol: Kısa, Orta ve Uzun Vadeli Hedefler" başlıklı bölümde Ege Üniversitesi Elektronik Hesap Merkezi'nin, Ege Üniversitesi Elektronik Hesap Bilimleri Enstitüsü'nün ve TÜVAKA'nın kuruluş öyküleri anlatılıyor. "Kurum Projeleri: 'Herşeyin bir ilki vardır'." başlıklı bölümde ise Manas'ın içinde yer aldığı projelere yer veriliyor.

İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE TOPLUMSAL GELİŞME

Yayılmanın Ekonomi Politiği

Yazar: Funda Başaran
Yayımlayan: Ütopya Yayınevi
ISBN: 978-605-5580-06-3
Sayfa: 352
1.Baskı: Eylül 2010

Doç. Dr. Funda Başaran'ın doktora çalışmasından yola çıkarak hazırladığı kitap, enformasyon ve iletişim teknolojilerinin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde eşitsiz yayılması sorununu kamu politikalarıyla etkileşimi içerisinde ele alıyor. Kitabın ilk bölümünde kuramsal düzeyde yayılma ele alınırken, ikinci bölümde İnternet ve Cep Telefonunun Tarihi, AB ve Türkiye'de Telekomünikasyon Politikaları, İnternet Pazarının Yapılanması başlıkları yer alıyor. Başaran çalışmasının sonunda şu uyarıya yer veriyor:

"Enformasyon ve iletişim teknolojilerinin yayılmasının temel şartı, onu özümsemek ve etkin kullanabilmek anlamındaki özümsemedir. Özümseme için bu teknolojileri tamamlayıcı yeniliklerle yerel şartlara uygun hale getirecek Ar-Ge kapasitelerini de içeren bir ulusal yenilik sistemine gereksinim vardır."

Kitapta, Avrupa ülkelerinin ve Türkiye'nin serbestleştirme öncesinde Kamu Hizmeti ve Stratejik Yaygınlaştırma modeli uyguladığı; bu yolla görece eşit dağılım ve telekomünikasyon sanayisinin gelişmesini sağladıkları ortaya konuluyor. Daha sonra serbestleştirme ile Avrupa'nın Dezavantajlının Korunması ve Stratejik Yaygınlaştırma modeli uygularken,İnternet konusunda ise Tekno-Ekonomik Paradigma Yayılması ve Odaklanmış Serpme modellerinin eklemlendiği bir yaygınlaştırma politikası izlediği anlatılıyor. Türkiye'de yaşanan kırılma ise şöyle ortaya konuluyor:

"...yeniden yapılandırmalar döneminde Türkiye'nin küresel aktörlerin önerdiği idealist politikalara uyum sağladığı ve hem sabit telefon, hem de yeni teknolojiler alanında Sosyal-Darwinist modeli benimsediği söylenebilir. Türkiye'de İnternet ve cep telefonu alanları neredeyse bütünüyle kendi kendini düzenlemeye ve piyasa güçlerine terk edilmiştir. Telekomünikasyon alanının yasal çerçevesini oluşturan 4502 sayılı Yasa'da yer alan asgari hizmet tanımıyla, temel hizmetler alanında Dezavantajlıyı Kollama modeli ifade edilmesine rağmen, gerekli araçlar oluşturulamadığından piyasa tökezlemesini gidermeye dönük bu model bile uygulanamamaktadır."

Prof. Dr. Haluk Geray, kitaba yazdığı önsözde, sermayenin yeniden üretimini sağlamak üzere kapitalizmin yeni yatırım alanlarını yeni girişimcilere açma hareketine karşı önceliklerin başka türlü konumlandırılması arayışındaki insanlar için, Başaran'ın çalışmasını "benzersiz ve bulunmaz bir kaynak" olarak nitelendiriyor. Başaran'ın telekomünikasyon ve iletişim teknolojilerinin düzenlenmesi sürecinde birden fazla ölçütün gözönüne alınabileceğini kanıtladığını ifade eden Geray, "Düzenleme süreçlerinde, gözünü neo-liberal retorikle karartmamış olan herkes, bu kitaptaki modellerden ve tarihsel örneklerden yola çıkarak farklı düzenleme modellerinin oluşumuna katkıda bulunma fırsatına sahip olabilir" diyor.

DERELER VE İSYANLAR

Yazar: Mahmut Hamsici
Yayımlayan: Nota Bene
SBN: 9786055513023
Sayfa: 304
1. Baskı: Kasım 2010

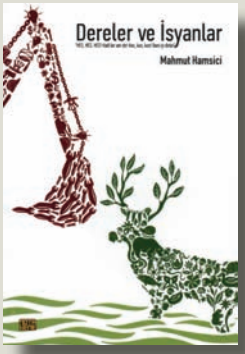

Kamuoyunun son yıllarda en çok tartıştığı konulardan biri olan hidroelektrik satralları (HES) ve bu santralların dereler ve doğa üzerinde yarattığı tahribata karşı verilen mücadele, Gazeteci Mahmut Hamsici tarafından kitaplaştırıldı. Nehir tipi HES'ler dolayısıyla AKP Hükümeti ve şirketler ile bölge halkı arasında yaşanan mücadelenin konu alındığı, Nota Bene Yayınlarından çıkan "Dereler ve İsyanlar" adlı kitap, bu alanda ilk çalışma olma özelliğini taşıyor.

Türkiye'nin farklı yörelerinde yürütülen HES karşıtı mücadeleleri aktaran kitapta, ilk olarak Loç Vadisi'nden yaşanan süreç yazarın gözlemleri ile birlikte ele alınıyor. Kitapta, Düzce (Hendek), Amasya, Tokat, Ordu, Giresun (Çanakçı), Trabzon (Tonya, Solaklı), Rize (Salarha, Güneysu, Fındıklı, Senoz, İkizdere, Fırtına Vadisi), Artvin (Ardanuç, Şavşat, Borçka, Macahel Vadisi, Yusufeli),Erzurum (Tortum, İspir), Tunceli (Munzur), Antalya (Üzümdere, İbradı, Gençler, Akseki, Finike, Kaş, Kumluca) ve Muğla (Köyceğiz-Yuvarlakçay) bölgelerinde dere yataklarının değiştirilmesi ve doğanın tahrip edilmesine karşı oluşan tepkiler ve yöre halkının talepleri birinci ağızdan aktarılıyor.

Küresel kapitalizmin, Anadolu'nun kılcal damarları olan dereleri, vadileri ele geçirme girişimlerine karşı başlatılan mücadele kitapta şöyle özetleniyor:

"Anadolu'nun dört bir yanında vadiler şantiyeye dönmüş. Kamyonlar, iş makineleri vızır vızır çalışıyor, HES inşaatları son hızıyla devam ediyor. Projeler yerel halkın hukuki ve fiili mücadelesiyle karşı karşıya kalmış durumda. Hükümet yurttaşların hukuki kazanımlarını yeni yasal düzenlemelerle püskürtmeye çalışıyor. Bazı yörelerde jandarmanın ve özel güvenlik şirketlerinin sert müdahalesiyle karşılaşıyor."

Kitapta yer alan "tabiat bilgisi" başlığını taşıyan bilgi kutularında, HES'ler ve enerji politikalarıyla ilgili düzenlemelerin ayrıntıları, suyun ticarileştirilmesi, HES'lerin yarattığı çevresel tahribat, ÇED raporları, HES'lerin tarım ve hayvancılığa etkisi, enerji hukuku, küresel karbon ticareti ve HES'lerin sosyal etkileri başlıkları altında konuya ilişkin bilgiler okuyucuya aktarılıyor.

Kitapta hemen hemen her yöreyle ilgili HESlerin yarattığı çevresel tahribatı ortaya seren çarpıcı fotoğraflar da yer alıyor.